

Bára Zmeková: Na Žižkově jsem zažila krásná svobodná léta

03.04.2023

Písničkářka známá u nás i v zahraničí začínala v žižkovských ulicích, kde hrála a zpívala jen tak pro radost. K Praze 3 ji poutá řada milých vzpomínek.

Jaký máš vztah k Žižkovu?

Hluboký. Když mi bylo kolem 25 let, žila jsem v Krásově ulici nedaleko klubu Palác Akropolis. To byla hezká léta. Vracela jsem se tehdy z Austrálie a stěhovala se rovnou do žižkovské garsonky, aniž bych ji předtím viděla. Ráda jsem navštěvovala Žižkavárnu přes ulici, kam jsem mohla i v negližé. Doma jsem neměla wi-fi připojení, tak jsem tam chodila s notebookem. I dřív během svých středoškolských let jsem měla k Žižkovu blízko. Studovala jsem na náměstí Míru, tak jsme tady s přáteli trávili hodně času. Vinohrady, Žižkov, Vršovice, to byla vždycky moje místa. Takový středobod setkávání.

Na co z toho, cos tu prožila, ráda vzpomínáš?

Hlavně na všechny slunečné dny a teplé noci, kdy jsme posedávali a hráli a zpívali venku. V době, kdy jsem bydlela v Krásovce, jsem se seznámila s Michalem Mihokem, svým nynějším spoluhráčem. Potkávala jsem ho na náměstí Jiřího z Poděbrad. Už tenkrát jsem si ho vážila jako skvělého akordeonisty, ale osobně jsme se neznali. Když jsem pak dostala nabídku podílet se na vzniku alba Hommage Bulisovi, které vyšlo na počest zesnulého Jiřího Bulise, úžasného brněnského skladatele, odvážila jsem se Michalovi zavolat, jestli by mi k mé písni mohl natočit akordeon. Postupně se z nás stali kamarádi a kolegové. Toulali jsme se Prahou 3 a Riegrovými sady, kde jsme často do noci hráli a zpívali, až z toho byly pouliční improvizované koncerty. To byla taková krásná svobodná léta. Ještě jsme nebyli tolik zaměstnaní a asi jsme neměli tak velké nároky na pracovní výkony, takže jsme dopoledne chodívali na kafe a mluvili o hudbě a tvorbě. Během kovidu jsme pak spolu na Trojce hráli v rámci Žižkovských mezdívků.

Kdy jsi věděla, že se chceš věnovat hudbě?

K hudbě jsem tíhla od dětství. Rodina mě podporovala ve hře na piano, zároveň mi ale všichni kladli na srdce, ať se hudbou neživím. Studovala jsem indologii na Filozofické fakultě, což byl obor zaměřený na jazyky a kulturu Indie a zemí jižní Asie, a zároveň jsem chodila na textařinu na Konzervatoř Jaroslava Ježka. Někdy lituju toho, že jsem si hudbu nevybojovala dřív a dostávala se k ní klikatou cestou.

Píšeš texty i pro někoho dalšího?

Párkrát jsem to zkusila. Pak jsem ale měla pocit, že to dotyčný nezpívá tak, jak to já myslím, a o to víc jsem se začala soustředit na vlastní hudbu. Co mě ale baví, je zhudebňování básní. Poslední dobou taky zjišťuju, že když má někdo text a potřebuje hudbu, je to pro mě hračka. Jakékoliv propojování hudby a textů mě zajímá.

Jak bys zaškatulkovala svou tvorbu?

Sama nevím. Spíš pozoruju, jak mě škatulkují ostatní. Většinou je to alternativní hudba, jazz, šansony, elektronika...

Nevadí ti, že nejsi součástí mainstreamu?

Nevadí. Já asi funguju na trochu jiném principu. Uvědomuju si, že patřím k alternativě, a chápu, že moje hudba není úplně pro zábavu a pro každého, takže to tak беру. Nerada bych nějak škatulkovala svoje posluchače posuzováním toho, jestli je moje hudba jednoduchá, nebo složitá. Myslím, že je svá, a to stačí.

Co posloucháš ty sama?

Teď momentálně se snažím neposlouchat nic, protože pracuju na nové desce. Mám ale nějaké stálice, ke kterým se vracím, když už jsem z vlastní práce unavená. Často mě oslovují severské umělkyně, ale obecně mě zajímá všechno, čím se můžu nějak inspirovat. Jinak jsem vyrostla na poetických a čistých textech, jako měla například Zuzana Navarová nebo Jaromír Nohavica. Z české scény teď kvůli práci neposlouchám žádné nové věci, ale těším se například na novou desku kapely Zrní. Moc mě potěšilo, když jsem se v jednom článku dočetla, že kdyby Zrní mělo přítelkyni, byla by to Bára Zmeková.

Jak je to v dnešní době s alby?

Kultura elpíček se lehce vrací. Ale je pravda, že koncept dlouhohrající desky ztratil trochu na popularitě. Věřím ale tomu, že spousta muzikantů i posluchačů ho chce udržet. Já určitě. Poslechnout si celou desku v kuse má totiž jiný a širší význam než poslouchat nahodilé singly. A i když často propadnu tomu, že si pouštím jednotlivé písničky, u svých opravdu oblíbených umělců si ráda pustím celou desku — doma na gramofonu nebo si na Spotify navolím celé album.

Hodně pasivních posluchačů ale radši čeká, co jim hudební kanály nabídnou.

Taky se mi stává, že propadnu náhodným algoritmům, ale dávám si na to pozor. A nejde jen o hudbu, ale i o různé podcasty a reklamy na sociálních sítích. Momentálně si dávám půst — až do Velikonoc jsem si zakázala skrolování na mobilu. Taky jsem si řekla, že to zkusím bez alkoholu.

Dá se alternativní hudbou uživit?

Zkouším, co se dá. Jezdím na festivaly, hraju koncerty, skládám muziku i na zakázku nebo nahrávám piano a učím. Když nezapomenu desku doma, prodávám svoje nahrávky. Spousta lidí si je koupí i kvůli tomu, aby podpořili svého oblíbeného hudebníka. Kromě toho mám založený účet na Patreonu. To je platforma, kde fanoušci můžou umělce finančně podpořit. Já za to s nimi sdílím speciální obsah, jako je proces mé tvorby, nové písně, speciální koncerty a podobně. Navíc skládám hudbu pro divadla a taky v nich hraju. Teď například ve Venuši ve Švehlovce ve hře This is not love song, v Akropoli ve hře Miss Amerika nebo v představení Dům v jabloních zajímavého divadelního projektu Pomezí.

Koncertuješ taky v zahraničí? Zpíváš tam česky?

Občas se to poštěstí. Loni jsme hráli na jazzovém festivalu v Athénách. Od zahraničního publika mám většinou vřelou zpětnou vazbu, že se mu čeština líbí. Když zpívám posluchačům, kteří mým textům nerozumějí, dostávám do hudby mnohem jednodušeji pravé emoce. Taky věřím, že tahle doba je otevřenější hudbě, která se nepodobá jen západnímu mainstreamu. Lidi chtějí něco, co je jiné, nové. I na mezinárodním festivalu world music, kam jsme byli s kapelou vybraní, jsem viděla, že svět je otevřený menším a lokálně zaměřeným scénám. Pro mě je cesta to, že své písničky překládám do angličtiny a dávám texty k videím, takže kdo chce, může si přečíst, o čem zpívám.

Co tě čeká v nejbližší době?

Pracuju na nové desce, takže jsem zavřená u piana, co to jen jde. Taky budeme vydávat single s písničkářem Davidem Pomahačem. Křest mimo jiné plánujeme na 4. května v klubu Bike Jesus, kam bych ráda čtenáře pozvala. Letos se taky setkám na pódiu s kapelou Dunaj jako členka jejich

rozšířené sestavy. A klubou se i další spolupráce, z čehož mám radost, protože to posouvá můj vlastní tvůrčí obzor. Jinak jsme ještě ve fázi domlouvání letních festivalů a určitě chceme hrát co nejvíc.

Je pro tebe důležitější hudba, nebo text?

Důležité je obojí. Hlavní je, aby to bylo propojené.

A ty začínáš textem, nebo melodií?

To je různé. O něco složitější je otextovat melodii než naopak, protože to už jsem omezená formou. Když mám ale text, který je třeba i volnější, dobře se mi k němu skládá muzika. Většinou to ale jde ruku v ruce. Text už v sobě vlastně obsahuje melodii, protože náš jazyk je zvučný, rytmický. Čeština je sice náročná, baví mě ale ty výzvy — hledat správná vyjádření, aby byla zvukomalebná a zároveň bez patosu.

Proč si říkáš písničkářka, a ne zpěvačka?

To lze těžko popsat. Písničkář celou píseň tvoří sám, skládá si ji, píše texty. Ale taky vypráví nějaký příběh. Zaměřuje se totiž nejen na hudbu, ale i na text.